

IZVLEČEK IZ HIERARHIČNO VIŠJEGA PROSTORSKEGA AKTA

Izveček iz hierarhično višjega prostorskega akta, Strategije prostorskega razvoja Slovenije Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list RS, št. 76/04 (v nadaljevanju tudi SPRS ali Strategija) je temeljni državni dokument o usmerjanju razvoja v prostoru. Podaja okvir za prostorski razvoj na celotnem ozemlju države, postavlja usmeritve za razvoj v evropskem prostoru ter določa zasnovo urejanja prostora, njegovo rabo in varstvo. SPRS je temeljni strateški prostorski akt in celovit prostorski dokument, ki temelji na konceptu vzdržnega prostorskega razvoja. SPRS nima obveznih izhodišč (kot jih je imel prej veljavni državni plan), zavezujoča je njena celotna vsebina in je vodilo za vse druge ravni načrtovanja prostorskega razvoja.

Sprejeti državni akt s področja prostora je Strategija prostorskega razvoja Slovenije, kot temeljni državni akt usmerjanja razvoja v prostoru. Podaja okvir, prioritete in cilje prostorskega razvoja Slovenije:

- racionalen in učinkovit prostorski razvoj,
- razvoj policentričnega omrežja mest in drugih naselij,
- večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru,
- kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij,
- skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi,
- medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij,
- povezanost infrastrukturnih omrežij z evropskimi infrastrukturnimi sistemi,
- preudarna raba naravnih virov,
- prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami,
- kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti,
- ohranjanje narave,
- varstvo okolja.

ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA DRŽAVE je opredeljena s prioritetami:

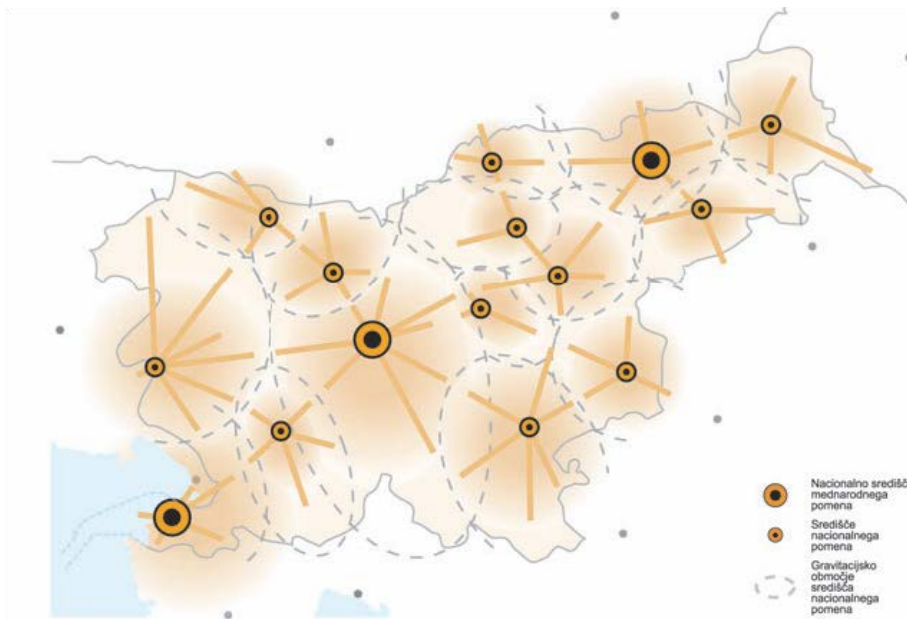
1. enakovredna vključenost Slovenije v evropski prostor,
2. policentrični urbani sistem in regionalni prostorski razvoj,
3. vitalna in urejena mesta,
4. usklajen razvoj širših mestnih območij,
5. povezan in usklajen razvoj prometnega in poselitvenega omrežja ter izgradnja gospodarske javne infrastrukture,
6. vitalnost in privlačnost podeželja,
7. krepitev prepoznavnosti kakovostnih naravnih in kulturnih značilnosti krajine,
8. prostorski razvoj v območjih s posebnimi potenciali in problemi.

V poglavju o **RAZVOJU PROSTORSKIH SISTEMOV Z USMERITVAMI ZA RAZVOJ NA REGIONALNI IN LOKALNI RAVNI** so podane usmeritve za razvoj poselitve, gospodarske javne infrastrukture in krajine.

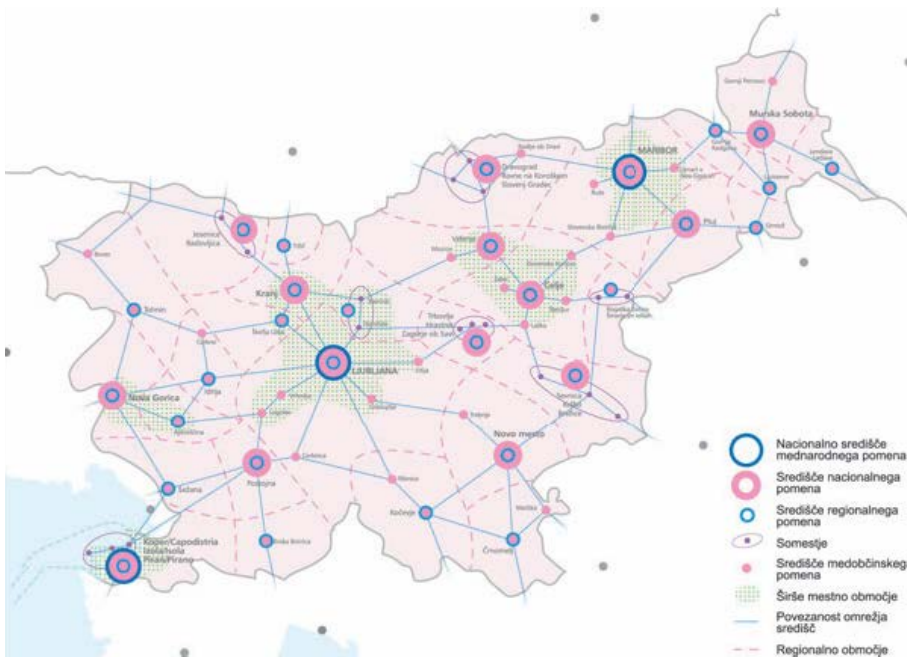
Glede razvoja poselitve so podane usmeritve za:

- razvoj mest in drugih naselij (prednostna je prenova, ohranjanje oblikovne prepoznavnosti v naseljih, kjer se razvija turizem, območja počitniških hiš strnjeno, usklajeno),

- racionalno rabo zemljišč in objektov v naseljih,
- komunalno opremljanje zemljišč ter
- arhitekturno prepoznavnost mest in drugih naselij

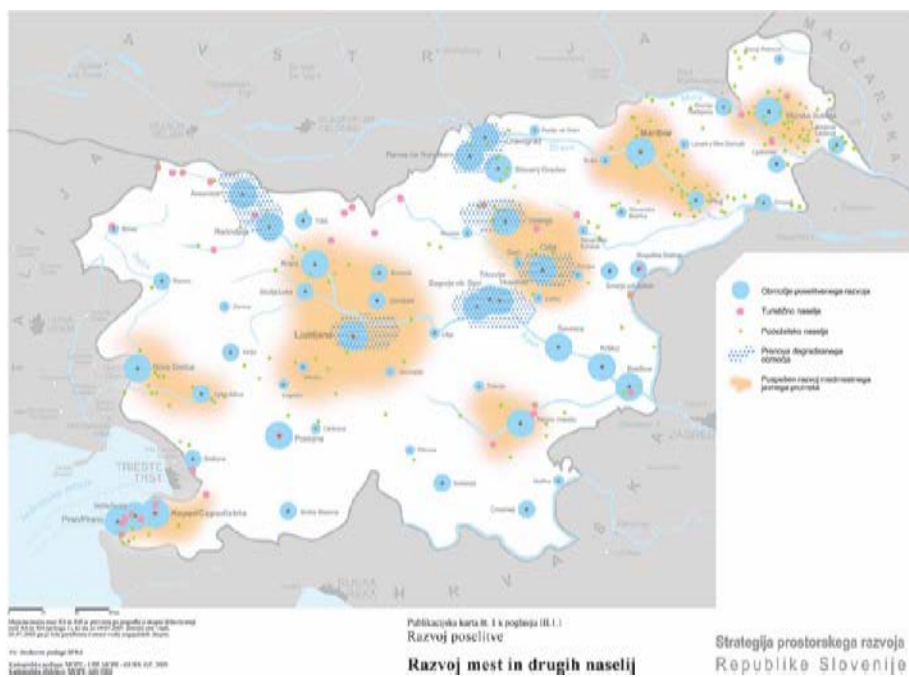

Slika 1: SPRS, Zasnova poselitve

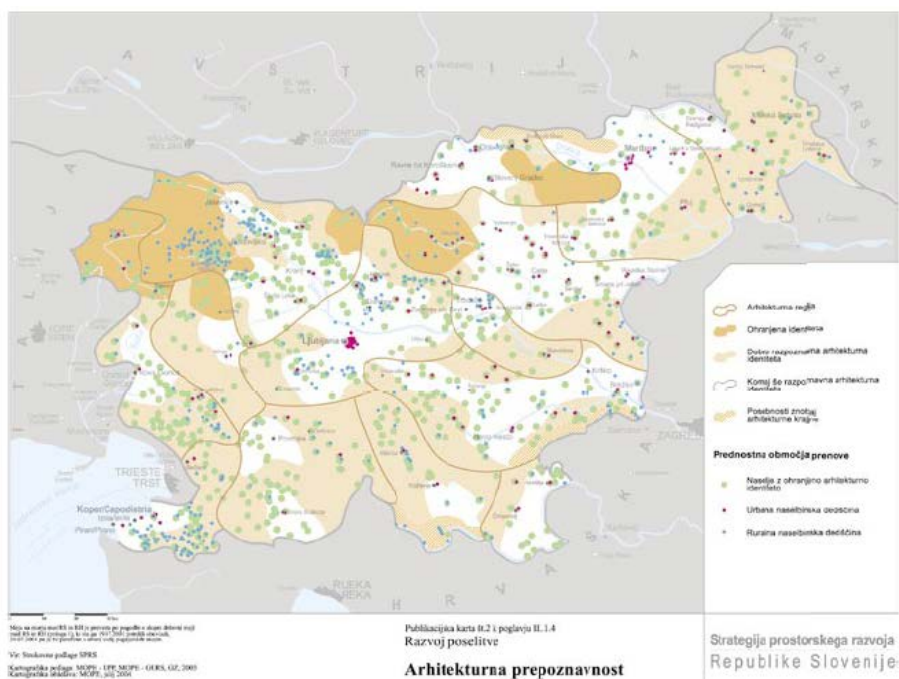

Slika 2: SPRS, Zasnova policentričnega urbanega sistema in razvoj širših mestnih območij

Kot medobčinska središča se predvsem razvijajo Bovec, Cerknica, Cerkno, Gornji Petrovci, Grosuplje, Laško, Lenart v Slovenskih Goricah, Litija, Logatec, Metlika, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ribnica, Ruše, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Šentjur, Trebnje, Vrhnika in Žalec.

Slika 3: SPRS, Razvoj mest in drugih naselij

Slika 4: SPRS, Arhitekturna prepoznavnost

Občina Šmartno pri Litiji spada v Ljubljansko arhitekturno regijo. Arhitekturna identiteta na pretežnem območju občine ni razpoznavna, je pa v občini precej naselij z ohranjeno arhitekturno identiteto ter z urbano in ruralno naselbinsko dediščino.

4 USKLAJEN RAZVOJ ŠIRŠIH MESTNIH OBMOČIJ

4.1 Zaradi racionalizacije prometnih tokov, smotrnega razmeščanja delovnih mest, stanovanj, storitvenih in proizvodnih dejavnosti na širšem mestnem območju, ki obsega območja več lokalnih skupnosti, se prostorske potrebe razvoja mest in drugih naselij načrtuje in ureja na osnovi medobčinskega sodelovanja.

4.2 Zaradi velikosti, poselitvenih pritiskov, vsestranske problematike in/ali pričakovanega razvoja se posebno pozornost namenja usklajenemu razvoju širših mestnih območij središč nacionalnega pomena, predvsem pa Ljubljane, Maribora, Kopra, Celja in Nove Gorice.

(1) Večja mesta, ki so intenzivno povezana s svojo širšo okolico, se razvijajo kot območja obsežnejših urbanih aglomeracij. Z vidika usklajenega razvoja prostora imajo širša mestna območja posebno vlogo v policentrični strukturi urbanega sistema. Za ta območja so značilne močne vsakodnevne delovne in druge migracije, ki povzročajo gost promet – predvsem z osebnimi avtomobili, kar obremenjuje celotno območje in osrednje mesto. Širše mestno območje je tesno povezano z osrednjim mestom, v katerem so številna delovna mesta, raznolike in raznovrstne proizvodne in storitvene dejavnosti. Praviloma obsega območje več lokalnih skupnosti, ki obkrožajo mestno občino.

(2) Na širšem mestnem območju se razvija večje število medsebojno sodelujočih in učinkovito povezanih središč. Urbani razvoj, za katerega je značilna koncentracija stanovanjske gradnje, proizvodnih, storitvenih in oskrbnih dejavnosti se vzpodbuja v obstoječih središčih ali na poselitvenih območjih, ki imajo potencialne za razvoj v nova središča. Predvsem se vzpodbuja razvoj tistih središč, ki so na prometnih vozliščih in križiščih različnih prometnih smeri. Razmeščanje in koncentracijo funkcij znotraj širših mestnih območij se načrtuje skladno z razvojem učinkovitega in na vseh nivojih povezanega javnega prometa.

(3) Pri načrtovanju in urejanju širšega mestnega območja se upošteva racionalno rabo prostora, ranljivost kakovosti okolja, potrebnost obnove stavbne in naselbinske dediščine, možnosti za umeščanje športno rekreativnih in drugih zelenih površin, obstoječe omrežje prometnic in možnosti navezave na javni potniški promet.

III. 2 RAZVOJ GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE

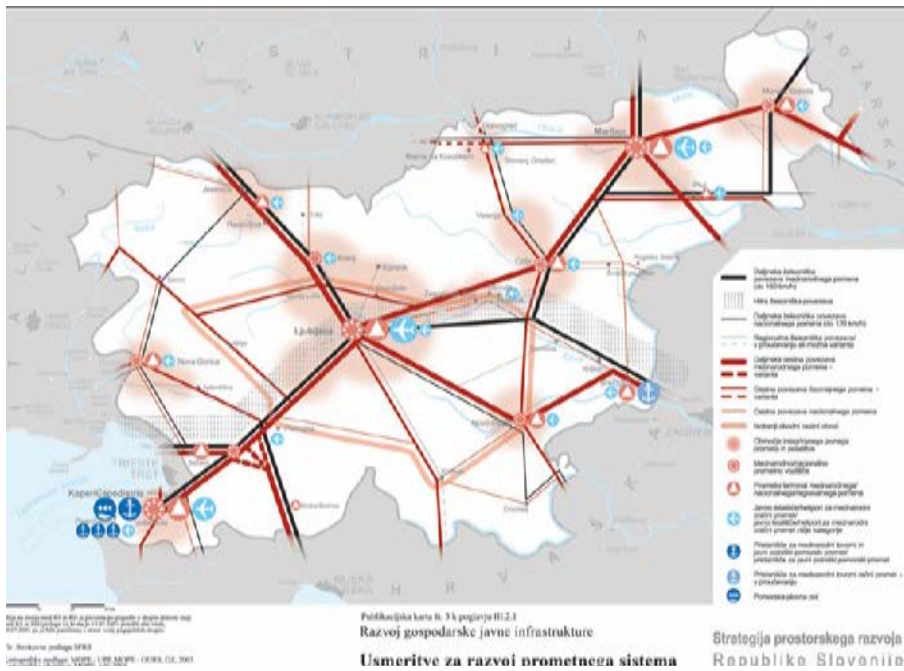
2.1 Razvoj prometne infrastrukture

2.1.1 Cestno omrežje

(6) Notranji obodni cestni prometni obroč zagotavlja povezanost regionalnih in medobčinskih središč (Idrija, Cerklje, Škofja Loka, Kranj, somestje Kamnik – Domžale, somestje Trbovlje – Hrastnik – Zagorje ob Savi, Novo mesto, Kočevje, Ribnica, Cerklje, Postojna, Logatec, Idrija) s katerim se zagotavlja povezanost posameznih regij mimo Ljubljane in se s tem izboljšuje možnosti za njihov prostorski razvoj.

2.1.2 Železniško omrežje

(4) Z regionalnimi železniškimi povezavami se povezuje ostala regionalna središča, nekatere državno pomembne objekte, za državo pomembna turistična in obmejna območja ter navezuje promet na daljinske železniške povezave mednarodnega in nacionalnega pomena. Obstoječe regionalne železniške povezave, ki povezujejo Ajdovščino z Dornbergom, Kreplje z Repentaborom, Kočevje z Ljubljano, Kamnik z Ljubljano, Sevnico s Trebnjem, Novo mesto s Stražo, Celje z Rogatcem, Dravograd z Otiškim vrhom, Šmarje pri Jelšah (Stranje) z Imenom, Ljutomer z Gornjo Radgono ter Lendava z Gornjimi Petišovci, se ohranja in posodablja. Zagotovi se neposredna železniška povezava mesta Lendava z Mursko Soboto oziroma s slovenskim železniškim omrežjem. Proučijo se nove regionalne železniške povezave, ki bodo povezovala Tržič s Kranjem, Kočevje s Petrino ali Črnomljem, Poljčane s Slovenskimi Konjicami do Zreč, Vrhniko z Ljubljano, Jesenice s Trbižem, Lendava z Dolgo vasjo ter letališče Brnik z Ljubljano in Kranjem.

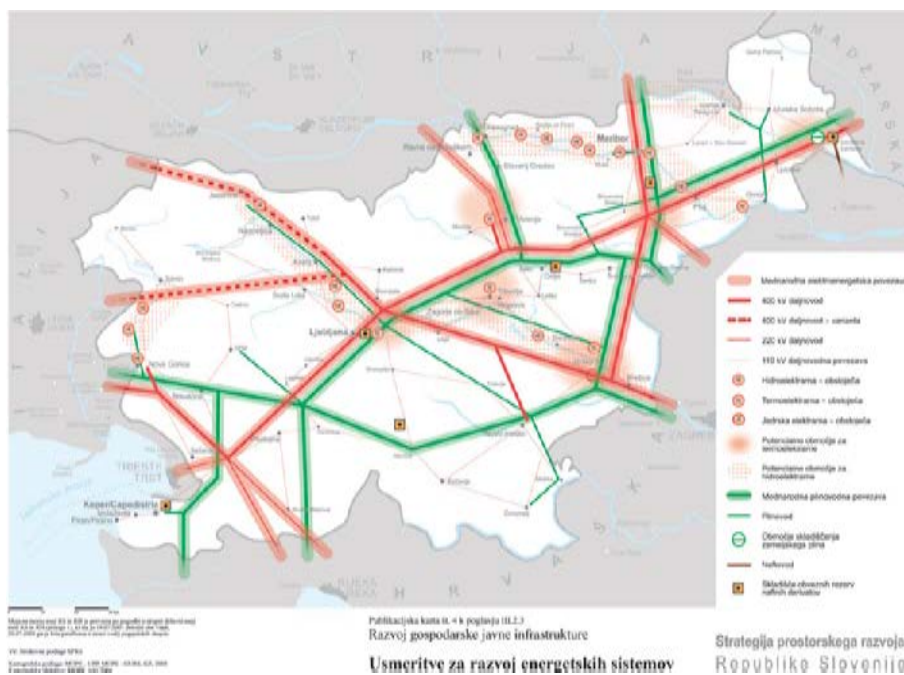

Slika 5: SPRS, Usmeritve za razvoj prometnega sistema

2.3 Razvoj energetske infrastrukture

2.3.3 Elektroenergetski sistem

Proizvodnja električne energije se prvenstveno ohranja v obstoječih hidroelektrarnah na reki Dravi Savi in Soči, ki se jih s permanentnim vzdrževanjem, saniranjem, posodabljanjem in optimiranjem izrabe energetskega potenciala, prilagaja potrebam slovenskega elektroenergetskega sistema. Gradnja novih hidroelektrarn se načrtuje na reki Savi. Morebitno hidroenergetsko izrabo zgornjega dela reke Mure se preveri v sklopu celostne rešitve za sanacijo poglobljanja njenega dna. Rešitve se prilagodi morebitnim drugim rabam vode ob upoštevanju ohranjanja biotske raznovrstnosti. Za zagotavljanje vršne energije se preveri izgradnjo črpalnih hidroelektrarn ob rekah Dravi, Savi in Soči.

Slika 6: SPRS, Usmeritve za razvoj energetskega sistema

3 RAZVOJ KRAJINE

3.2 Naravne kakovosti krajine

(1) Naravne kakovosti slovenskega prostora predstavljajo prednost Slovenije v primerjavi z Evropo. Naravne kakovosti ugodno vplivajo na stanje okolja v Sloveniji, na bivalne kakovosti ter so osnova za ekološko naravnane dejavnosti na podeželju.

(2) Naravne kakovosti so lastnost območij z veliko ohranjenostjo in raznolikostjo biotske raznovrstnosti, območij s sklenjenimi gozdovi v naravni krajini, območij s kvalitetnimi vodnimi ekosistemi, območij visokogorskega sveta, kjer je človekov vpliv na naravo najmanjši in območij z ohranjenimi naravnimi procesi.

(3) To so ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja, naravne vrednote in druga območja, kjer so izpolnjene take lastnosti.

(4) Naravne kakovosti so značilne zlasti za območje Julijskih Alp, za Kamniško Savinjske Alpe in Karavanke, Snežnik, Krim in Kočevsko, Nanos in Trnovski gozd, porečje Ljubljani, Soče, Drave, Mure, Kolpe, Dravinje in zgornji tok Save. Kot območja z naravnimi kakovostmi se štejejo tudi druga, manjša, pretežno naravno ohranjena območja na celotnem območju Slovenije.

3.3 Raba naravnih virov

3.3.1 Pridelovalni potencial tal za kmetijsko rabo

3.3.1.1 Usmeritve za rabo tal

(1) Na območjih z visokim in dobrim pridelovalnim potencialom tal za kmetijsko rabo, kjer ne veljajo posebne omejitve izvajanja dejavnosti zaradi varstva podzemnih voda kot virov pitne vode, se lahko izvaja ukrepe za posodabljanje kmetijske proizvodnje oziroma agrarne operacije, pri čemer se upošteva obstoječo krajinsko strukturo, mrežo poti, prostorske smeri, naravne koridorje in logiko krajinskega vzorca.

(2) Kmetijsko dejavnost na zemljiščih z visokim in dobrim pridelovalnim potencialom se zaradi varstva podzemnih voda kot virov pitne vode, to je na Dravskem, Murskem polju, Apaškem, Prekmurskem, Ptujskem, Sorškem, Kranjskem in Ljubljanskem polju ter v Spodnji Savinjski dolini, dolini Kamniške Bistrice in Polskave ustrezno tehnološko prilagodi ali preusmeri v gojenje drugih kmetijskih kultur. Za izboljšanje kvalitete površinskih voda se kot prostorski ukrep ob upoštevanju oblikovne podobe krajine, zasaja avtohtono vegetacijo ter postopoma umika kmetijske dejavnosti iz priobalnih zemljišč voda.